

Onderwerp Aangepast Droogteprotocol Schutten
Versienummer nvt
Dossiernummer 2897
D&H datum dinsdag 20 juni 2023
Wijze agenderen Openbaar

1) Het gevraagde besluit

Het college besluit:

- Het 'Droogteprotocol schutten beheergebied Delfland 2023' vast te stellen.

2) Aanleiding

Door de sluizen op de grens van de Nieuwe Maas en Delfland komt zout water ons gebied binnen. Het grootste gedeelte van de zoutvracht komt binnen bij de Parksluizen, waar intensief wordt geschut vanwege de scheepvaart op het Rijn-Schiekanaal. In meer beperkte mate vindt ook zoutindringing plaats bij de sluizen in Schiedam, Maassluis en Vlaardingen.

Een te hoge zoutconcentratie heeft negatieve gevolgen voor de van zoetwater afhankelijke functies. De huidige aanpak om de zoutindringing te beperken is het structureel terugmalen van het zoute water en bij extreme droogte het instellen van schutbeperkingen. In periodes waarin geregeld neerslag valt, is het terugmalen geen probleem: het zoute water wordt afgevoerd met het overtollige regenwater. In droge periodes zorgt de zoutindringing echter voor grote druk op de beschikbaarheid van zoetwater in de regio. In de afgelopen jaren was steeds meer -schaars- zoet water nodig om de zoutindringing tegen te gaan.

In de zomers van 2018 en 2022 was er sprake van een watertekort en heeft Delfland schutbeperkingen moeten instellen voor de scheep- en recreatievaart.

In samenwerking met de betrokken partijen heeft Delfland in 2020 operationele afspraken voor het instellen van schutbeperkingen uitgewerkt in het 'Droogteprotocol schutten beheergebied Delfland' en het bijbehorende draaiboek. Met de in het droogteprotocol vastgelegde fasering van schutbeperkingen wordt zoutindringing bij droogte verminderd, rekening houdend met het zoveel mogelijk beperken van overlast voor de belanghebbenden. Het droogteprotocol schutten is afgestemd op de kaders van de landelijke verdringingsreeks.

Tijdens de zomer van 2022 is het Droogteprotocol Schutten toegepast en zijn beperkingen opgelegd aan het schutten door de sluizen in Rotterdam, Schiedam en Vlaardingen. Om te leren van de inzet van het protocol is een evaluatie uitgevoerd waarbij ook belanghebbenden en betrokkenen bij het protocol zijn bevestigd. Uit de evaluatie komt naar voren dat het protocol goed heeft gefunctioneerd, dat de schutbeperkingen effectief waren en dat er nog verbeteringen van het protocol mogelijk zijn. Dit heeft geleid tot een aangepaste versie van het 'Droogteprotocol Schutten beheergebied Delfland'.

3) Beoogd effect

Het beoogd effect is om het 'Droogteprotocol Schutten beheergebied Delfland 2023' te laten vaststellen door het college. Het droogteprotocol draagt bij aan het beheersbaar houden van de verzilting bij droogte en daarbij de overlast voor belanghebbenden zoveel mogelijk te beperken.

Het aanpakken van de zoutindringing via de sluizen is een van de activiteiten die volgen uit de door D&H vastgestelde Zoetwaterstrategie Delfland 2050. In deze strategie is de doorspoelvraag door zoutindringing benoemd als een van de belangrijkste knelpunten, en het

Dossiernummer: 2897

verminderen hiervan is opgenomen in het toekomstbeeld voor een robuuste zoetwatervoorziening.

4) Kernboodschap

Tijdens droge perioden komt er zout water het beheergebied van Delfland binnen door de sluizen op de grens van de Nieuwe Maas en Delfland. Een te hoge zoutconcentratie heeft negatieve gevolgen voor de van zoetwater afhankelijke functies. Daarom maalt Delfland het zoute water terug en kunnen er bij langdurige droogte schutbeperkingen worden ingesteld op basis van het 'Droogteprotocol Schutten beheergebied Delfland'.

Tijdens de droge zomer van 2022 is het Droogteprotocol Schutten voor het eerst toegepast en zijn beperkingen opgelegd aan het schutten door de sluizen in Rotterdam, Schiedam en Vlaardingen. Om te leren van de inzet van het protocol is een evaluatie uitgevoerd waarbij ook de belanghebbenden en betrokkenen bij het protocol zijn bevroegd. Uit de evaluatie volgt dat het protocol goed gefunctioneerd heeft en er een aantal verbeteringen zijn. Dit heeft geleid tot een nieuwe versie van het Droogteprotocol Schutten.

5) Historie – eerdere besluitvorming

- D&H 13 oktober 2020, vastgesteld: Toekomstbestendige zoetwatervoorziening Delfland 2050 - Ontwikkelingen, doel en aanpak op hoofdlijnen.
- D&H 30 maart 2021, Zoutindringing Parksluizen: kennisgenomen van de aanpak van de problematiek van zoutindringing bij de sluizen.
- D&H 11 januari 2022, Schutprotocol en aanpak zoutindringing sluizen: Droogteprotocol schutten vastgesteld, kennisgenomen van stand van zaken aanpak beperken zoutindringing sluizen.
- D&H 6 september 2022, Besluit tot het stellen van een aangescherpt schutregime Parksluizen: vastgesteld (maar niet in werking getreden).

6) Regelgeving en Beleid

Het 'Droogteprotocol schutten beheergebied Delfland 2023', inclusief de aangebrachte wijzigingen, past binnen de hoofdlijnen van het WBP6 en de door D&H vastgestelde Zoetwaterstrategie Delfland 2050.

7) Financiën

Het vaststellen van het 'Droogteprotocol schutten beheergebied Delfland 2023' heeft geen financiële consequenties.

8) Duurzaamheid

Het 'Droogteprotocol schutten beheergebied Delfland 2023' draagt bij aan een duurzame en toekomstbestendige zoetwatervoorziening waarbij zo min mogelijk schaars zoetwater wordt gebruikt voor doorspoeling. Minder doorspoelen betekent ook minder energieverbruik.

9) Organisatorische en personele consequenties

Geen.

10) OR

N.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

N.v.t.

Dossiernummer: 2897

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

Voorstel voor de D&H nieuwsbrief:

Het college heeft het 'Droogteprotocol schutten beheergebied Delfland 2023' vastgesteld. Dit heeft tot doel om bij een tekort aan zoet water, zoutindringing bij sluizen te beperken door schutbeperkingen, en daarbij zoveel mogelijk rekening te houden met de belangen van onder andere de recreatie- en binnenvaart.

Elke keer als er een sluis opengaat op de grens van zout en zoet water, komt er zout water ons gebied binnen. Dat is niet goed voor de waterkwaliteit en daarom spoelen wij met zoet water het zoute water weer weg. Tijdens de zeer droge zomer van 2022 ontstond er in ons beheergebied een tekort aan zoet water. Daarom waren wij genoodzaakt om schutbeperkingen in te stellen voor de binnenvaart en recreatievaart bij de sluizen in Rotterdam, Vlaardingen en Schiedam.

Hiervoor maken wij gebruik van het 'Droogteprotocol schutten beheergebied Delfland', waarin met betrokkenen afspraken zijn gemaakt over onder andere de informatievoorziening. Door goede, tijdige afstemming kunnen wij de overlast door schutbeperkingen niet voorkomen, maar wel verminderen en beter werkbaar maken.

Om te leren van de inzet van het protocol en het protocol actueel te houden is een evaluatie uitgevoerd waarbij ook belanghebbenden weer zijn bevroegd. Uit de evaluatie bleek dat het protocol goed werkt en dat er nog verbeteringen mogelijk zijn. Dit heeft geleid tot een nieuwe versie van het 'Droogteprotocol Schutten beheergebied Delfland'. De belangrijkste wijziging is toevoeging van een extra fase: de fase dreigende crisis watertekort. In deze fase zal er bij de Parksluizen een aangescherpt beperkt schutregime gelden. Doel van de nieuwe fase is om bij langdurige droogte zoutindringing extra te beperken zonder de Parksluizen volledig te stremmen.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

Het 'Droogteprotocol schutten beheergebied Delfland 2023' wordt gedeeld met alle belanghebbenden. Na vaststelling wordt het protocol gepubliceerd in het Waterschapsblad.

De vaststelling van het protocol zal worden bekend gemaakt in het Waterschapsblad. De bekendmaking zal worden voorzien van een zakelijke samenvatting alsmede van een vindplaats om het protocol te kunnen raadplegen.

14) Bevoegd orgaan

Op grond van de AwB artikel 4:81, eerste lid, kunnen dijkgraaf en hoogheemraden beleidsregels vaststellen met betrekking tot aan hen toekomende bevoegdheden, waaronder – zoals in dit geval - het beperken van het schutten van de scheepvaart. Het droogteprotocol is als zodanige beleidsregel aan te merken, nu daarin is geregeld hoe van de bevoegdheid tot het beperken van het schutten van de scheepvaart gebruik zal worden gemaakt.

15) Toelichting

Droogteprotocol Schutten

In het droogteprotocol is vastgelegd welk schutregime van toepassing is bij verschillende droogtesituaties, met bijbehorende onderbouwing. Voor elke droogtesituatie wordt een andere kleurcodering gebruikt. Bij het opstellen van de schutprotocollen is naast effectiviteit en de werking van het watersysteem, rekening gehouden met diverse belangen, waaronder de economische schade. Het droogteprotocol schutten is afgestemd op de kaders van de landelijke verdringingsreeks. Het protocol is niet op toepassing voor de Monstersche sluis in

Dossiernummer: 2897

Maasluis, daar zijn in de vergunning afspraken over beperking van de zoutindringing opgenomen. Wel vindt er afstemming plaats met de vereniging Monstersche sluis.

Evaluatie en aanpassingen schutprotocol

Op basis van de resultaten van de evaluatie zijn aanpassingen doorgevoerd in het nieuwe 'Droogteprotocol Schutten beheergebied Delfland 2023'. Het in 2022 vastgestelde Droogteprotocol Schutten komt te vervallen.

- Er is een extra fase aan het schutprotocol toegevoegd. Tijdens de droge zomer van 2022 werd duidelijk dat er behoefte was aan een extra stap tussen code oranje (schutvenster van 6 uur per getij bij de Parksluizen) en code rood (volledige stremming). Daarom is de nieuwe fase 'code rood' aan het schutprotocol toegevoegd, met een aangescherpt beperkt schutregime van 3 uur per getij bij de Parksluizen. Het betreft de droogtesituatie 'dreigende crisis watertekort' zoals met de belanghebbenden ontwikkeld tijdens de zomer van 2022, toen onder de naam 'code donker-oranje'. Door het invoegen van de nieuwe code rood is er bij langdurige droogte de mogelijkheid om de zoutindringing extra te verminderen, zonder de Parksluizen volledig te stremmen. Als gevolg van het invoegen van de extra fase heet de kleurcodering van de fase waarin volledige stremming van alle sluizen plaatsvindt nu 'code zwart' (voorheen 'code rood').

WAS:

Droogtesituatie	Kleurcodering	Benaming schutprotocol
Normaal	Groen	Regulier schutten
Dreigend watertekort	Geel	Aangepast schutten
Feitelijk watertekort	Oranje	Schutbeperkingen
(Dreigend) crisis watertekort	Rood	Volledige stremming

WORDT:

Droogtesituatie	Kleurcodering	Benaming schutprotocol
Normaal	Groen	Regulier schutten
Dreigend watertekort	Geel	Aangepast schutten
Feitelijk watertekort	Oranje	Schutbeperkingen
Dreigende crisis watertekort	Rood	Aangescherpte schutbeperkingen
Crisis watertekort	Zwart	Volledige stremming

- De criteria per droogtesituatie zijn daar waar mogelijk aangescherpt en gekwantificeerd (zie H3 van het schutprotocol). Per fase is de orde grootte van rivierafvoer, watervraag, verzilting en droogtemaatregelen toegevoegd. Dit maakt voorbereiding van besluitvorming over opschaling binnen de Regiegroep Droogte eenvoudiger en eenduidiger. De criteria blijven indicatief omdat elke droogtesituatie uniek is en de problematiek van een groot aantal factoren afhankelijk is.

Dossiernummer: 2897

- Toevoeging van een beperkte uitzonderingsmogelijkheid voor de stremming van de recreatievaart bij de sluisen in Vlaardingen en Schiedam (zie paragraaf 4.2). Het betreft een eenmalige uitzonderingsmogelijkheid tijdens code oranje voor recreatievaart die niet gebruik kan maken van de omvaarmogelijkheid via de Parksluizen.

- Vereenvoudiging besluitvorming van het opschalen en afschalen naar een nieuwe droogtefase van het Droogteprotocol Schutten. Doel is om sneller te kunnen handelen tijdens een droge periode, rekening houdend met de maatschappelijke impact van de besluiten. In het Mandaatbesluit Delfland 2023 (ter besluitvorming in D&H van 4 juli 2023) is opgenomen dat mandatering van alle besluiten, behalve opschaling naar code zwart, plaatsvindt op managersniveau. Het betreft de manager die de rol van voorzitter van de Regiegroep Droogte vervult. Het college wordt geïnformeerd bij besluitvorming over opschaling en afschaling van alle codes van het Droogteprotocol Schutten Delfland.

- Diverse tekstuele aanpassingen en actualisaties.

De aangepaste versie van het Droogteprotocol Schutten is voorgelegd aan de belanghebbende partijen, de doorgegeven opmerkingen zijn verwerkt. Het betreft:

- Provincie Zuid-Holland (vaarwegbeheerder)
- Gemeente Rotterdam (vaarwegbeheerder, beheerder Parksluizen)
- Gemeente Schiedam (vaarwegbeheerder, beheerder Buitensluis Schiedam)
- Gemeente Vlaardingen (bediening Vlaardinger Driesluizen)
- Havenbedrijf Rotterdam (nautisch beheerder)
- Koninklijke Binnenvaart Nederland (voorheen BLN en CBRB)
- Algemeene Schippersvereniging (belangenbehartiger voor de binnenscheepvaart)
- Watersportverbond Zuid-Holland (belangenbehartiger aangesloten watersportverenigingen)

16) Bijlagen

1. Droogteprotocol schutten beheergebied Delfland 2023